

τριμμένον. Ἡ πλάξ παχειά ὑπὲρ τοὺς πέντε δακτύλους, πλατεῖα δύο σπιθαμῶν καὶ μακρὰ πέντε ἴσως τοιούτων, φέρει τριγωνικὸν ἐπιπέτασμα μετρίας τέχνης, βεβαίως δ' ἴστατο ὀρθία ὡς αἱ συνήθεις ἀναθηματικά πλάκες. Ἡ ἐπιγραφή εἶνε μακροτάτη, ἐκ τεσσαράκοντα γραμμῶν, περιέχει δὲ 35 ὀνόματα πολιτῶν συνενεργόντων εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τοῦ ἱεροῦ τῆς Προσηφίας Ἀρτεμίδος καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀγάλματος τῆς θεᾶς, καὶ τὸ ποσὸν ὑπὲρ ἕκαστος ἔδωκε διὰ ἀλφαιτικῶν στοιχείων σεσημειωμένον. Ἀναφέρεται δὲ καὶ ἡ πατρίς ἕκαστου, καὶ ὁ μὲν εἶνε Ὀροβιεύς, ὁ δὲ Παλλήνητις, ἕτερος ἐξ Ἀμφιθόης κλ. Πλειότερον πάντων μ' ἐξέπληξεν ὁ Ὀροβιεύς, διότι καὶ σήμερον ἔτι χωρίον τι μικρὸν τῆς Αἰδηψοῦ ἀπέχον φέρει τὸ ὄνομα Ῥοβιαῖς, ὅπερ ἴσως ἐκαλεῖτό ποτε Ὀρόβια ἢ Οροβεία ἢ ἄλλως πως. Ὁ λύχνος φέρει μεγλυμμένον ἀτέχνης τετράποδόν τι, ὑπὸ τὴν βᾶσιν δὲ τὸ γράμμα Α.

Πιθανώτατα ἐπὶ τῶν ἑρειπίων τοῦ ἱεροῦ καὶ διὰ τοῦ ἰδίου ἴσως ὑλικῷ ἐκτίσθη ναὸς χριστιανικὸς τοῦ ἀγίου Γεωργίου, ἡ μονὴ, ἡ δόλοκληρος συνοικισμὸς ἐγένετο, διότι καὶ εἰς τὰ πέριξ φαίνονται λίθοι καὶ τοίχων ἀσβεστοκτιστῶν λείψανα. Ἡ πλάξ καὶ εἴτι ἄλλο συνετρίβησαν καὶ ἐχώθησαν ἐν τῇ γῇ ἢ ἐκτίσθησαν ἐν τοῖς θεμελίοις· τίς οἶδε δὲ διατί, καὶ τὰ μεταγενέστερα κτίρια κατόπιν ἐκρημνίσθησαν, κατεχώσθησαν καὶ ἔκειντο ἐκείνῳ τὰς ρίζας τῶν δένδρων καὶ θά ἔκεινον, ἂν αἱ σκαπάναι τῶν χωρικῶν ἐλπίζόντων θησαυρῶν εὑρεσιν, δὲν ἀπεκάλυπτον τὸ κενότατον αὐτὸ τῶν ἑλληνικῶν καὶ χριστιανικῶν ἑρειπίων. . .

Ἐκεῖ λοιπὸν, ἐπὶ τοῦ χλοεροῦ λοφίσκου ἀτενίζουσα πρὸς τὴν ἀνατολὴν, ὑπὸ τὴν σκιὰν ὑψηλῶν δένδρων ἴστατο ποτὴ ἡ ἀρρενωπὴ θεὰ ἔχουσα πρὸς τὰ δεξιὰ δωδεκάδα λόφον καὶ βουνῶν ποικιλομόρφων, τῶν ὀπίωα ἀπράσινοι κορυφαὶ ἀνερχόμεναι καὶ κατερχόμεναι καὶ ἀνερχόμεναι πάλιν ἠσπάζοντο τὸν οὐρανόν. Εἰς τ' ἀριστερὰ ἡ θάλασσα ἐκύλιε τὰπαλὰ κύματά της πρὸς τὴν ἀνοικτὴν ἀγκάλην, ἣν ἔτεινε ἡ ἀδελφὴ γῆ, καὶ πρὸ τῶν παδῶν αὐτῆς ἠπλοῦτο λειμῶν ἀπαλδς, ὡς τάπης, ἕτοιμος νὰ δεχθῆ τῆς Προσηφίας τὰ βήματα ἂν ποτε κατήρχετο τοῦ στυλοβάτου.

Πολλάκις διατρέχων τὰς παραλίας ταύτας προσεπάθησα νὰ μαντεύσω τὴν θέσιν ἐν ἣ ἦτο τῆς Ἀρτεμίδος τὸ ἱερόν, καὶ ἐμελέτησα τὰς περὶ αὐτοῦ πηγὰς ἐπὶ πολλὴν εἰς μάτην! Ἀλλ' ὅταν ἦλθον εἰς τὸν τόπον τῆς ἀνασκαφῆς, φωνὴ θαυμασμῶ ἐπτερύγισεν ἀπὸ τῶν χειλέων μου. Ἦτο ἀδύνατον νὰ εἶνε ἀλλαχθῶ τὸ ἱερόν· ἐκεῖ ὄφειλε νὰ ἰδρῶθῃ καὶ ἐκεῖ ἰδρῶθῃ. Ἐκεῖ ὅπου τὸ πνεῦμα ἐμπνέεται ὅ,τι ὠραῖον, ὅ,τι γενναῖον, ὅ,τι εὐγενές, ὅ,τι ἀρρενωπὸν, ἐκεῖ ἔπρεπε τῆς θεᾶς Ἀρτεμίδος ἀγαλμα νὰ στηθῆ καὶ ἐστήθη ὑπὸ τῆς μεγαλοφυοῦς αἰσθητικῆς τῶν Ἑλλήνων. Τὸ δὲ Ἀρτεμίσιον ἀκρωτήριον δὲν δύναται πλέον νὰ μείνῃ ἐκεῖ ὅπου

οἱ γεωγράφοι θέτουσιν αὐτὸ, εἰς δίωρον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἀπόστασιν, ἐνῶ πρὸ τοῦ ἱεροῦ, εἰς πέντε μόνον λεπτῶν δρόμον, ἐκτείνεται ἄκρα γῆς δμαλῆ, δυναμένη κάλλιστα νὰ εἶνε τὸ Ἀρτεμίσιον, φέρουσα δὲ τὸ ὄνομα Πευκὴ τὴν σήμερον, διότι εἶνε πλήρης πευκῶν μέχρι τῆς ἀκτῆς.

Αἱ ἀνασκαφαὶ διακοπεῖσαι θὰ ἐξακολουθήσωσιν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Βιλδ, ἀφιλοκερδῶς ἐργαζομένου οὕτω ὑπὲρ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς δευτέρας ταύτης πατρίδος του.

Ἡ ἀνασκαφὴ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλὰ σχόλια, κρίσεις καὶ διηγήσεις τῶν χωρικῶν. Οὕτω διηγούνται ὅτι ποτὲ, ὁ δεῖνα ῥειράστηκε πῶς θὰ εὗρῃ θησαυρὸν κ' εὗρηκεν ὄλο τάλλαρα, ὅτι ἄλλος ὀργῶν τὸ χωράφι του τυχαίως εἶδεν ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν βοῶν ἀναπηδῶντα πάλιν τάλλαρα, ὅτι εὐθὺς ἔδιωξε τὸ κοπέλλι του γιὰ νὰ τὰ πάρῃ μόνος, μὰ κ' ἐκεῖνα γίνανε κάρβουνα πυρός. Ἄλλοτε συνέβη νὰ πέφτουν τὰ βῶδια ἐνὸς ἀπάνω 'ς τὴν κασέλλα μὲ τὰ χρήματα, μπάμ-μπάπ, κ' ἐκεῖνος ὁ στραβὸς νὰ μὴν τὰ βλέπῃ, ὡς 'ποῦ 'πήγε ἄλλος καὶ τὰ 'πῆρε. Ἐμαθον προσέτι ὅτι ὅταν σκάπτῃ τις ἐπ' ἐλπίδι θησαυροῦ πρέπει ν' ἀνάπτῃ λίθον ἐντὸς κεραμίδος παρὰ τὴν γῆν γιὰ νὰ μὴν στοιχειώσου τὰ χρήματα. . .

* *

Τελευταῖον εὑρον — τί νομίζετε; — καὶ ἄλλην ἀρχαιότητα γυναικείαν, ἣτις ἐχρημάτισεν ἐν Σκιαθῶ πλύντρια τοῦ Διάκου καὶ τοῦ Κωλέττη. Δακρύζουσιν ἔτι οἱ ξηροὶ ὀφθαλμοὶ της, ὅταν ὀμιλῇ περὶ τοῦ Διάκου. Λεβέντης, λίγο σημαδεμένος ἀπ' τὴν εὐλογία, μὲ μάτια μαῦρα μαῦρα, 'ποῦ 'σφάζανε μὲ μιὰ ματιά μονάχα. Τόρα νὰ τὸν ἐβλεπε, τὸν ἐγνώριζε, λέγει. Κἀποτε τὰ δισέγγονά της εἶχαν ἀγοράσει φυλλάδιον σιγαροχάρτου, ἅμα εἶδε τὴ ζωγραφιὰ ἀνατρίχασεν· ἦτον ὁ Διάκος ἄσχημα ζωγραφισμένος, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Διάκος. Περὶ τοῦ Κωλέττη περιορίζεται λέγουσα! — Μιὰ κεφάλια χοντρή, καὶ μιὰ φεσάρα 'ποῦ θάπερνε 'μιστὸ κοιλὸ μέσα.

19 Ἰουνίου 1882.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἦς γνωστὸν, ὁ Ἀλέξανδρος Δυμάς ἦτο λίαν γενναῖος ἄνθρωπος. Τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτον, ὅπερ ἀναγινώσκωμεν ἐν γαλλικῇ ἐφημερίδι, εἶνε μία ἔτι ἀπόδειξις τούτου.

Ἡμέραν τινὰ ἐξέρχεται ὁ Δυμάς τῆς οἰκίας του, μετὰ δὲ τινα ὥραν ἐνῶ εὗρισκετο μακρὰν, παρατηρεῖ ὅτι ἐλησμόνησε νὰ λάβῃ χρήματα μεθ' ἑαυτοῦ. Ἀμέσως ἐνθυμεῖται φίλον του πλησίον κατοικοῦντα καὶ μεταβαίνει παρ' αὐτοῦ.

Ἄλλ' ὁ φίλος εἶνε ἀπὼν, καὶ ὁ Δυμάς γίνετα δεκτὸς ὑπὸ τῆς Κυρίας.

— Τί ἠθέλετε νὰ τῷ ζητήσητε, Κύριε Δυμά; ἐρωτᾷ αὐτή.

— Ὡ! τίποτε σπουδαῖον, ἀποκρίνεταί, καὶ

διηγείται εἰς τὴν Κυρίαν τὴν στενοχωρίαν του.

— Τί λυπηρόν! λέγει ἡ Κυρία, . . . ὁ ἄνδρας μου ἔχει μαζὴ του τὰ κλειδιά τῆς κάσας καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν ἐγὼ δὲν ἔχω παρ' ὅ, τι μὲ χρειάζεται διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἴσπτιου.

— Πόσα;

— Νά, ἓνα ξηρὸ *napoleone*, τίποτε περισσότερο.

— Δὲν πειράζει, δότε μού το· σεῖς ὅπωςδήποτε ἔμπορεῖτε νὰ οἰκονομηθῆτε ἀπόψε εὐκολώτερον ἢ ἐγώ· μου ἔχρειαζόντο ἑκατὸν φράγκα· ἀλλὰ ἀρχίζω μὲ τοῦτο, καὶ ὁ διάβολος νὰ σκάση, ἢ ἀ εὔρω καὶ τὰ λοιπὰ ἴσὲ μιά ὥρα.

Καὶ λαβὼν τὸ εἰκοσάφραγκον, σπύθει πρὸς ἀναχώρησιν ἀλλ' ἡ Κυρία τὸν ἀνακαλεῖ:

— Ἀλήθεια, εἰξεύρω πῶς τρελλαίνεσθε διὰ τὴν κομπόστα! σήμερον κατεσκεύασα ἀρκετὴν καὶ σὰς ἐφύλαξεν ἓνα βάζο.

— Πόσον εἴσθε ἐρασιμία! δότε μού το κι' αὐτό.

— Ὅχι, ἡ ὑπηρετρία σὰς τὸ φέρνει εἰς τὸ ἀμάξι.

Πράγματι ὁ Δυμᾶς καταβαίνει εἰς τὴν ἀμαξίαν του ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς υπηρετρίας φερουσῆς τὸ δοχεῖον. Εἶτα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἀμαξίαν λαμβάνει τὸ δοχεῖον, τὸ θέτει παρ' ἑαυτῶ καὶ στρεφόμενος πρὸς τὴν ὑπηρετρίαν:

— Εὐχαριστῶ, μικρὰ εἶσαι πολὺ ὑποχρεωτική...

Καὶ, ἐρευνῶν εἰς τὸ θυλάκιόν του, προσθέτει:

— Στάσου· νά, πάρε διὰ τὸν κόπον σου! . . .

Καὶ τῆς δίδει τὸ εἰκοσάφραγκον, τὸ ὁποῖον μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχε λάβει παρὰ τῆς Κυρίας!

*
**

Εἰς συνκαστροφὴν γίνεται λόγος περὶ μουσικῆς καὶ ἡ συνδιάλεξις καταπνῆ εἰς τὸν Ῥοσσίνην, οὗτινος τὰ ἔργα ἐξαίρονται ἀλλεπαλλήλως.

Εἰς τῶν τῆς συναναστροφῆς λέγει πρὸς τὸν γείτονά του, ἀμαθὴ νεόπλουτον.

— Καὶ ὁ «Κουρεὺς», πῶς σὰς φαίνεται, τοῦ Ῥοσσίνη;

— Νά σὰς πῶ, δὲν τὸν γνωρίζω, ἀποκρίνεται ὁ φίλος· ἐγὼ ξυρίζομαι μόνος μου!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἡ πρόνοια ἐνέπνευσεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν φροντίδα τῆς τε διατηρήσεως καὶ καταστροφῆς ἑαυτοῦ ἐντὸς ὀρίων ἀνυπερβάτων. Ἐν ἀρχῇ τὰ θηρία ἔτρωγον τοὺς ἀνθρώπους, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἄνθρωποι ἐνίοτε ἔτρωγον ἀλλήλους. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐπενόησε τὰ ὄπλα, δι' ὧν ἐδυνήθη νὰ ἀποκρούσῃ ἐπιτυχῶς τὰ θηρία τῶν δασῶν, καὶ ἀνεκάλυψεν ὅτι τὸ ἀνθρώπινον κρέας εἶνε σκληρὸν, τραχὺ καὶ ἥκιστα νόστιμον· ἐντεῦθεν οἱ ἄνθρωποι ὑπερηυξήθησαν. Εἰς τὰς μεμακρυσμένας χώρας τοῦ νέου κόσμου οἱ ἐξ Εὐρώπης ἱεραπόστολοι κατῴρωσαν νὰ πείσωσι τοὺς ἀγρίους νὰ ἀφήσωσι τὴν

ἔξιν τοῦ νὰ τρώωσιν ἀλλήλους· ἐξ ἄλλου ὅμως οἱ ναῦται προσφέρουσιν εἰς αὐτοὺς τὰ οἶνοπνεύματα, τὰ ὁποῖα φονεύουσιν ἐξ αὐτῶν τόσους, ὅσους τῶς τὸ ἔθιμον τῆς ἀλληλοφαγίας. Ὁ λοιμὸς, ὁ πόλεμος, αἱ θρησκευτικαὶ ἔριδες ἀντικατέστησαν τοὺς λέοντας, τὰς τίγρεις, τὰς υἰάνας. Ἐρ' ὅσον δ' ἠλαττοῦντο οἱ πόλεμοι, οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο λαίμαργοίτεροι, ἀπληστότεροι, φθονερώτεροι, ἐξ οὗ προήλθε τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα. (Alphonse Carr).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρὸ τινῶν ἐβδομαδῶν ἐγένετο εἰς Μαδρίδα, ἐντὸς Ἰνδικοῦ τινος ναοῦ, συλλαλητήριον ἐκ πολλῶν ἑκατοντάδων ἰθαγενῶν χηρῶν ἀποτελούμενον. Συνήλθον ὅπως σκεφθῶσι περὶ τῶν μέσων τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης αὐτῶν, ἥτις οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπίζηλον, ἕνεκα τῶν ἐπιτακτικῶν διατάξεων τῶν βραχμανικῶν νόμων, οἵτινες ἀν μὴ ὑποχρεοῦσιν αὐτὰς νὰ καθῶσιν ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν συζύγων των, δι' ὅλης ὅμως τῆς σκληρότητός των ἀπαγορεύουσιν αὐταῖς νὰ συνάψωσι δεύτερον γάμον. Πολλὰ ἀγορεύσασαι ὑπέδειξαν ποῖα τὰ πλεονεκτήματα τῶν ἐν Εὐρώπῃ χηρῶν· ἄλλαι, παρέστησαν ὅτι ὁ συρμὸς τῆς καύσεως τῶν χηρῶν ἤρχισεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ἐκλίπῃ καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς ἐπαρχίας τῆς Μαλακάσας.

Ἐληξεν δὲ τὸ συλλαλητήριον, ἀφοῦ ἐπεψηφίσθη ν' ἀποσταλῇ πρὸς τὴν βασιλίτισσαν τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίαν γράμμα, δι' οὗ νὰ ἰκετεύουσιν ταύτην, ὅπως ὡς γῆρα καὶ αὐτὴ, λάβῃ οἶκτον διὰ τὴν τύχην τῶν ὑπηκόων τῆς χηρῶν τῆς Ἰνδίας, καὶ ταῖς ἐπιτρέψῃ τὸ δικαίωμα τοῦ συνάπτειν καὶ δεύτερον γάμον.

Σημειωτέον ὅτι ἡ πρόεδρος τῆς συνελεύσεως καλεῖται Διοναγγοῦρ καὶ εἶνε νεωτάτη γυνὴ ἐκτάτου καλλονῆς.

Ἐσχάτως Ἀγγλος τις ὁ Thomas Wash de Bath κατέλιπε διὰ τῆς διαθήκης του εἰς τὴν γενομένην πόλιν του κεφάλαιον ἀποφέρων ἐτησίως εἰσόδημα 50 λιρῶν στερλινῶν, ἐπιτάξας νὰ διανεμῶνται αὐταὶ εἰς τοὺς κωδωνοκρούστας τῆς ἐνοριακῆς τοῦ ἐκκλησίας διὰ δύο κωδωνοκρουσίας κατ' ἔτος, ἐξ ὧν ἡ μὲν νὰ ἤχη πενήμιμος τὴν 14 Μαΐου ἐπέτειον τοῦ γάμου του, ἡ δὲ χαρμοσύνης τὴν 15 Ἰουνίου ἐπέτειον τοῦ θανάτου του, «τὴν ἡμέραν ἐκείνην, λέγει ἡ διαθήκη, καθ' ἣν ἀπληθευρώθην τῆς τυραννίας, δι' ἧς μὲ ἐπίεξεν ἡ καταχθόνιος σύζυγός μου». Ἡ δημαρχία ἀπεποιήθη κατ' ἀρχὰς ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἀλλόκοτον ταύτην ἐντολήν, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον ἀπεφάνθη ὅτι ἡ διάταξις τῆς διαθήκης εἶνε ἔγκυρος καὶ ἐκτελεστέα.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.